

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 198 | Tarih 1-7 Nisan

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 3 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

KEYFİ YAŞAM HAKKI İHLALLERİ

5 Nisan: Pazar günü yapılan yerel seçimlerin gecesinde İstanbul'da havaya ateş açarak kutlama yaptığı gerekçesiyle gözaltına alınan Serhat Kahyaoglu, polis memurları tarafından darp edildiği iddiasıyla gözaltında hayatını kaybetti.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınmadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

1 Nisan: Erzincan L Tipi Cezaevi'nde tutulan ve 13 Mart 2024 tarihinde tahliye edildikten sonra kendisinden bir daha haber alınmayan Suriye vatandaşı mahpus Ali Veli'nin ailesinin, kimliği belirsiz kişiler tarafından telefonla aranarak tehdit edildiği ve Ali Veli'nin işkenceye maruz kaldığı görüntülerin aileye gönderildiği öğrenildi.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

4 Nisan: Muş Valiliği 3 Nisan 2024 tarihinde yaptığı açıklama ile 4 Nisan 2024 ile 6 Nisan 2024 tarihleri arasında meydan, cadde, sokak, yol, park vb. umuma açık alanlarda yapılacak tüm etkinliklerin 3 gün süreyle yasaklandığını duyurdu.

4 Nisan: Şırnak Valiliği 3 Nisan 2024 tarihinde yaptığı açıklama ile 3 Nisan 2024 ile 17 Nisan 2024 tarihleri arasında 15 gün süreyle her türlü açık hava toplantısı ve gösteri yürüyüşünün yasaklandığını duyurdu.

4 Nisan: Türk polisi, yerel seçim otoritesinin Türkiye'nin doğusunda Kürt yanlısı bir adayın zaferini iptal etme ve belediye başkanlığını iktidar partisinin ikincisine verme kararına tepki olarak Türkiye genelinde patlak veren protestolar nedeniyle 340 kişiyi gözaltına aldı.

6 Nisan: Türk mahkemeleri, yerel seçim otoritesinin Türkiye'nin doğusunda Kürt partisi yanlısı bir adayın zaferini iptal etme ve belediye başkanlığını iktidar partisinin ikincisine verme kararına tepki olarak Türkiye genelinde patlak veren protestolar nedeniyle gözaltına alınan yüzlerce kişiden 23'ünü tutukladı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

2 Nisan: Avrupa Konseyi'nin Türkiye'deki seçim gözlem misyonu Pazartesi günü bir açıklama yayımlayarak Türk makamlarını siyaset ve medya ortamında ifade

özgürlüğünün sağlanması ve seçim süreçlerinin bağımsız bir yargı tarafından denetlenmesi için daha fazlasını yapmaya çağırıldı.

3 Nisan: 31 Mart 2024 Yerel Seçimlerinde yaşanan seçim usulsüzlüklerine ilişkin en az 3 habere Adıyaman 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildi.

3 Nisan: Anayasa Mahkemesi'nin ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine ilişkin kararının ardından, 10 Mayıs 2023 tarihinde engellenen ve silinmesine karar verilen en az 2 habere uygulanan yaptırımlar Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği'nin ek kararıyla kaldırıldı.

5 Nisan: İfade Özgürlüğü Derneği'nin EngelliWeb projesi kapsamında Ocak-Mart 2024 tarihleri arasında en az 83.250 alan adı/alt alan adına erişimin engellendiği tespit edildi.

5 Nisan: Diyarbakır savcılarının, 2021 yılında Ermeni soykırımını kurbanlarını anan bir bildiri yayınladıkları gerekçesiyle Diyarbakır Barosu'nun 11 yöneticisi hakkında "Türk milletini ve devletini aşağılamak" suçlamasıyla soruşturma başlattı.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

2 Nisan: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) tarafından terör suçlamasıyla mahkûm edilen ve temel haklarının ihlal edildiğine karar verilen öğretmen Yüksel Yalçınkaya'nın yeniden yargılanmasına Türkiye'nin merkezinde yoğun güvenlik önlemleri altında başlandı.

MÜLTECİLER VE GÖÇMENLER

2 Nisan: Antep'in Şehitkamil ilçesinde Afganistan'dan gelen 52 mülteciyi taşıyan bir yakıt tankeri dinlenme tesisinde durduruldu ve 52 mülteci 2'si ölü, 7'si yaralı olarak bulundu.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

3 Nisan: Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde protesto gösterisi yapanlara yönelik polis müdahalesinde 29 kişi işkence ve kötü muameleye maruz kaldı.

5 Nisan: Antalya Manavgat S Tipi Cezaevi'nde tutuklu bulunan Zilan Demir'in göz hastası olmasına rağmen sağlık çalışanlarının kötü muamelesi nedeniyle tedavi olamadığı,

ailesinin göz hastalığı için gönderdiği gözlüğün kendisine teslim edildiği tarihte Zilan Demir'in göz numarasının değiştiği belirtildi.

KADIN HAKLARI

5 Nisan: Bianet'in 4 Nisan 2024'te yayımladığı "Erkek Şiddeti Çetelesi"ne göre Mart 2024'te Türkiye genelinde en az 24 kadın erkekler tarafından öldürüldü. Açıklamada ayrıca erkeklerin en az 3 çocuğu öldürdüğü, 43 kadına şiddet uyguladığı, 15 çocuğu istismar ettiği ve 51 kadını seks işçiliğine zorladığı belirtildi.